

Ольховський Д.Е.
Науковий керівник:
Сидоренко О.О., старший викладач
*Харківський торговельно-економічний інститут
Київського національно торговельно економічного
університету*

Концептуальні засади формування бюджетної політики

Бюджетна політика – це комплекс заходів, спрямованих на залучення, розподіл і використання коштів державного бюджету. Формування бюджетної політики є першим і найважливішим етапом матеріалізації об'єктивних бюджетних відносин у суспільстві. Саме від чіткості, якості та реальності такої політики залежить кінцеві практичні результати впливу бюджетних відносин на соціально-економічні процеси, що відбуваються у державі. У зв'язку з цим проблеми формування бюджетної політики, її стратегії і тактики та ефективності є актуальними.

Особливості формування бюджетної політики проявляються через її функціональне призначення, тобто у її основних функціях:

- регуляторній, що впливає на структуру виробництва;
- розподільчій, тобто здійснення перерозподілу створеного валового внутрішнього продукту;
- стабілізуючий, що реалізує забезпечення ефективного використання факторів виробництва, стабільного рівня цін, рівноваги платіжного балансу, високих і рівномірних темпів економічного зростання.

Серед окреслених функцій регуляторна функція в умовах ринкової економіки є однією із основних. Вона впливає на параметри інших функцій, здійснюючи регулювання з метою стабілізації соціально-економічних процесів та зміни обсягів перерозподілу валового внутрішнього продукту.

Абсолютна більшість науковців і практиків стверджують, що завдання бюджетної політики як сукупності заходів держави щодо організації та використання бюджетних відносин для гармонізації соціально-економічного розвитку полягають у реалізації основної мети – забезпечення належного життєвого рівня населення відповідно до соціальних стандартів. Ця мета досягається шляхом оптимізації розподілу валового внутрішнього продукту між галузями економіки, територіями, соціальними групами.

ВВП на душу населення у 2019 році ставило 94 589,8 грн, а у 2018 році – 84 192 грн. Це лише частково, але показує нам, що було проведено позитивну бюджетну політику. Однак у даний час залишаються невирішеними складні проблеми, які стосуються концептуальних засад бюджетної політики, зокрема її змісту, принципів, засад формування стратегії і тактики, домінантів та пріоритетів в умовах трансформаційних процесів, які відбуваються в Україні.

Аналізуючи основні засади бюджетної політики визначимо, що суть проблеми побудови ефективної бюджетної політики полягає в її науковому обґрунтуванні і в тому наскільки вона базується на фундаментальних теоретичних засадах, виходячи з певної соціально-економічної політики держави. При плануванні бюджетної політики держава має виходити із необхідності забезпечення фінансової та соціальної стабільності, враховуючи усю сукупність національних, історичних, політичних, соціально-економічних чи інших особливостей розвитку держави.

Отже, дослідження теоретичних основ формування бюджетної політики дозволяє визначити, що в умовах сучасних трансформаційних процесів важливим завданням бюджетної політики є науково обґрунтована раціоналізація бюджетних видатків, обсяги і структура яких повинні відповідати функціям, притаманним державі з ринковою економікою. Поряд із цим необхідно вирішити завдання щодо консолідації ресурсів на державному рівні для фінансового забезпечення стратегічних пріоритетів бюджетної політики держави. А також під принципами бюджетної політики пропоную вважати такі основні засади, ідеї, положення, які є орієнтирами, вимогами її проведення, відображають сутність державного бюджету. Ці принципи можна поділити на загальні (які відображають рівень використання у політиці системи цінностей, властивих суспільству у цілому) та спеціальні (які конкретизують перші, у концентрованому вигляді визначають основні параметри бюджетної політики). Особливо актуальним завданням бюджетної політики вважаю збалансування інтересів, які пов'язані з формуванням і використанням бюджетних ресурсів. Одним із шляхів вирішення цього завдання може бути застосування сучасної еволюційної парадигми та відповідної ідеології на основі ідеї синергетичної парадигми.